

CYFARFOD:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	24 MEDI 2015
TEITL:	RHEOLAETH TRYSORLYS 2015/16 – ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN
PWRPAS:	Mae Côt Ymarfer CIPFA yn argymhell y dylid cynhyrchu adroddiad ar wir weithgarwch Rheolaeth Trysorlys y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol.
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ADRODDIAD ER GWYBODAETH
AWDUR:	DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

CRYNODEB GWEITHREDOL

Yn ystod y cyfnod pum mis rhwng 1 Ebrill a 31 Awst 2015, arhosodd gweithgarwch benthyca'r Cyngor o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol. Nid oedd unrhyw fanciau lle roedd y Cyngor wedi adnau arian wedi methu ad-dalu.

---

1. CEFNDIR

Mae Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Rheoli Trysorlys (Cod TM CIPFA) yn ei gwneud yn ofynnol bod cynghorau yn adrodd ar berfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys o leiaf ddwywaith y flwyddyn (canol y flwyddyn a diwedd y flwyddyn).

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2015/16 gan y Cyngor llawn ar 5 Mawrth 2015, a gellir ei weld ar y we yn [https://www.gwynedd.gov.uk/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau.aspx?pwyllgor=/2014-15/Cyngor Llaw Full Council/2015-03-05](https://www.gwynedd.gov.uk/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau/Pwyllgorau,-cofnodion-ac-agendau.aspx?pwyllgor=/2014-15/Cyngor%20Llawn%20Full%20Council/2015-03-05).

Mae'r Cyngor wedi benthyca a buddsoddi symiau sylweddol o arian ac mae felly'n agored i risgiau ariannol, gan gynnwys colli cronfeydd a fuddsoddiwyd ac effaith referniw cyfraddau llog sy'n newid. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gweithgaredd y trysorlys a'r monitro risg a rheolaeth risg cysylltiedig.

2. Y CYD-DESTUN ALLANOL

Ar ddechrau'r flwyddyn, bu i ddigwyddiadau yng ngwlad Groeg wthio data economaidd i'r cysgod. Roedd sylw'r marchnadoedd yn canolbwyntio ar y broblem Roegaid ddi-diwedd ac fe drodd o fod yn helbul i fod yn argyfwng, gan beri risg o orfod gadael yr Ewro. Prin iawn oedd gwleidyddion y wlad a chynrychiolwyr 'Troika' ei chredydwyr - y Comisiwn Ewropeaidd (CE), Banc Canolog Ewrop (BCE) a'r *International Monetary Fund* (IMF) - yn cytuno. Methodd Groeg â thalu ad-daliad wedi'i drefnu i'r IMF ar 30

Mehefin. Nid yw hyn yn ei hun yn ddiffyg nes bod Rheolwr Gyfarwyddwr yr IMF yn ei alw'n ddiffyg. Bu i'r Prif Weinidog Tsipras ddychryn credydwr Groeg gan alw refferendwm ar 5 Gorffennaf ar gynigion diwygio, a oedd eisoes tu hwnt i ystyriaeth. Rhewodd Banc Canolog Ewrop gymorth hylifedd a ddarparwyd i fanciau Groeg, a bu i reolaethau cyfalaf o fewn y wlad gyfyngu mynediad unigolion a chorfforaethau at arian yn sylweddol.

Ar 12 Gorffennaf, yn dilyn Uwchgynhadledd o'r Undeb Ewropeaidd dros benwythnos, cyhoeddwyd fod telerau *bailout* Groeg wedi'u cytuno am y trydydd tro. Cytunwyd ar fargen, a oedd werth €86 biliwn, dan y telerau y byddai Groeg yn profi cynydd mewn trethi, diwygiadau pensiwn a phreifateiddio; yr union ddiwygiadau yr oedd Tsipras wedi addo gwrthsefyll yn eu herbyn. Ar 27 Awst, ymddiswyddodd Alexis Tsipras o'i swydd fel Prif Weinidog Groeg ar ôl dim ond wyth mis gan alw etholiad brys, i'w gynnal ar 20 Medi. Mae'n debyg mai ceisio cadarnhau grym ei lywodraeth ydoedd, ond mae arolygon barn yng Ngroeg yn awgrymu fod hyn wedi methu, gyda'r blaid ganol-dde *New Democracy* yn ennill cefnogaeth ac yn rhedeg am y gorau gyda *Syriza*. Mae'r ansicrwydd gwleidyddol yn parhau.

Yn ogystal, yn ystod yr haf gwelwyd y sylw yn symud tuag at Tsieina gan i fynegai cyfansawdd Shanghai (sy'n cynrychioli prif farchnad stoc Tsieina), a oedd wedi cynyddu mwy na 50% ers dechrau 2015, ddisgyn 43% mewn llai na thri mis gyda cholled o \$3.2 triliwn i fuddsoddwyr yn ôl y son. Digwyddodd hyn oherwydd pryderon am dwf ac ar ôl i reoleiddwyr dynhau gweithgarwch benthyg gorsymiant mewn ymdrech i atal buddsoddwyr rhag benthyg i fuddsoddi, a rhag ymchwyddo'r farchnad stoc. Bu i awdurdodau Tsieineaidd ddwysau eu hymyrraeth ym marchnadoedd gan atal masnachu mewn llawer o stociau er mwyn ceisio cynnal hyder y farchnad. Fe wnaethon nhw synnu marchnadoedd rhyngwladol ym mis Awst wrth i'r *People's Bank of China* newid y ffordd y mae'r yuan yn cael ei osod yn erbyn doler yr UDA a alluogodd dibrisiad mawr o'r arian cyfredol. Bu i hyn ddychryn marchnadoedd Asia, Ewrop a'r UDA gan effeithio ar arian, ecwiti, nwyddau, olew a metel. Ar 24 Awst, bu i stociau Tsieineaidd ddiodeff y cwmp undydd mwyaf a adroddwyd erioed, gan wthio marchnadoedd ecwiti i lawr o gwmpas y byd. Cyn pen dim, cafodd y diwrnod hwn ei adnabod fel 'Black Monday' arall.

Economi'r DU: Mae'r economi wedi parhau'n wydn dros y chwech mis diwethaf. Er i dwf economaidd arafu yn Ch1 2015 i 0.4%, roedd twf blwyddyn/blwyddyn hyd at Mawrth 2015 yn 2.9%, sy'n weddol iach. Daeth twf GDP yn ôl at ei hun yn Ch2 2015, a chadarnhawyd hwnnw yn 0.7%, gyda twf blwyddyn/blwyddyn yn arafu mymryn, gan leihau i 2.6%. Erbyn hyn, mae GDP wedi cynyddu am ddeg chwarter dilynol, gan dorri patrwm o dwf araf a thwf afreolaidd ers 2009. Ym mis Ebrill, roedd cyfradd flynyddol chwyddiant prisiau defnyddwyr yn negatif am gyfnod, gan syrthio i 0.1%, cyn dychwelyd i 0.1%, 0.0% ac 0.1% ym mis Mai, Mehefin a Gorffennaf yn eu tro. Yn Adroddiad Chwyddiant Chwarterol mis Awst, bu i Fanc Lloegr rhagweld y byddai twf GDP yn parhau o gwmpas ei gyfradd gyfartalog ers 2013. Ni fu llawer o newid yn rhagamcanion chwyddiant Banc Lloegr ers adroddiad mis Mai; roedd disgwyl i chwyddiant gynyddu'n raddol i oddeutu 2% dros yr 18 mis nesaf ac yna parhau ar hynny yn y dyfodol agos. Bu i welliant pellach yn y farchnad lafur achosi i gyfradd ddiweithdra'r ILO ddisgyn i 5.5% yn ystod y tri mis yn arwain at mis Ebrill, er i hyn ddringo'n ôl i 5.6% yn y misoedd canlynol. Yn adroddiad mis Awst, bu i enillion cyfartalog (nad oedd yn cynnwys enillion bonws) gynyddu 2.8% blwyddyn/blwyddyn ar gyfer y tri mis hyd fis Mehefin.

Gwelwyd newidiadau mawr i'r dirwedd wleidyddol gyda chanlyniad yr etholiad cyffredin, a welodd frwydr dros ddulliau'r pleidiau o ddelio â chanlyniadau'r diffyg strwythurol a chyflymder ei ddiddymiad. Rhoddodd hyn y brif fater o berthynas y DU gyda'r UE wrth galon gwleidyddiaeth y dyfodol.

Arafodd economi'r UDA i 0.6% yn Ch1 2015 oherwydd tywydd drwg, toriadau gwariant cwmnïau ynni ac effeithiau doler gryf. Fodd bynnag, dangosodd GDP Ch2 welliant mawr, gan iddo gyrraedd 3.7% diwygiedig (blynyddol). I raddau helaeth, roedd hyn oherwydd gwelliant eang mewn buddsoddiad corfforaethol ynghyd â pherfformiad cryfach gwariant ac allforio cwsmeriaid a'r llywodraeth. Gan fod penderfyniad y Ffed ar gyfradd llog yr UDA yn ddibynnol ar ddata, mae'r GDP yn amlwg yn gefnogol. Fodd bynnag, nid yw mor syml â hynny, ac mae'r Ffed yn awyddus i weld chwyddiant yn cynyddu, ynghyd â'i dwf economaidd a'i farchnadoedd llafur. Nid oedd marchnadoedd yn gallu penderfynu ar ragweld cynnydd yng nghyfradd ym mis Medi neu ym mis Rhagfyr.

Ymateb y Farchnad: Yn gychwynnol, ymatebodd y marchnadoedd ecwiti'n bositif i'r cynnydd yn y disgwyladau ar amodau economaidd rhyngwladol, ond bu iddynt gael eu niweidio oherwydd methiant i negodi â chredydwr gwlad Groeg. Bu i Tsieina achosi helbul rhyngwladol yn y farchnad stoc ym mis Awst, gyda'r FTSE 100 yn disgyn oddeutu 8% dros nos ar 'Black Monday'. Nid yw indecsau wedi cyrraedd eu lefelau blaenorol, ond gwelwyd ychydig o welliant. Roedd marchnadoedd bond y llywodraeth yn eithaf cyfnewidiol gydag enillion yn cynyddu (h.y. prisiau'n gostwng) yn gychwynnol gan fod peryglon dadchwyddiant yn ymddangos i ostegu. Yna, bu i enillion ostwng yn sgil canlyniad etholiad cyffredin y DU ac wrth ailwerthuso ffactorau dadchwyddiant, cyn iddynt gynyddu unwaith eto. Gwelwyd enillion yn gostwng eto drwy fis Awst o ganlyniad i bryderon am Tsieina. Cafodd y farchnadoedd bondiau eu hystumio gan faint rhaglen QE Banc Canolog Ewrop, oedd mor fawr ei bod wedi achosi rhewiant yn y marchnadoedd hynny oedd eu hangen arni i gael y bondiau. Yn nodedig, digwyddodd hyn i fondiau llywodraeth yr Almaen (bunds) ble roedd gwerth enillion yn negatif.

Y Cyd-destun Lleol

Ar 31/3/2015, mesurwyd angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia er dibenion cyfalaf fel caiff ei fesur gan y Gofyn Benthycia Cyfalaf (CFR) yn £174.9m, tra roedd y cronfeydd defnyddiadwy a'r cyfalaf gweithio, sef yr adnoddau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi, yn £72.2m.

Ar 31/3/2015, roedd gan y Cyngor £113.7m o fenthyciadau a £56.5m o fuddsoddiadau. Strategaeth gyfredol y Cyngor yw cynnal benthyciadau a buddsoddiadau islaw eu lefelau sylfaenol, a elwir yn fenthycia mewnol.

Y Strategaeth Fenthycia

Ar 31/8/2015, roedd gan y Cyngor £113.5m o fenthyciadau (lleihad o £0.2m ers 31/3/2015), fel rhan o'i strategaeth i ariannu'r rhaglenni cyfalaf y flwyddyn flaenorol.

Nid yw'r Cyngor yn disgwyl benthyg yn ystod 2015/16.

Erys fforddiadwyedd a'r "*gost cario*" yn ddylanwadau pwysig ar strategaeth fenthycia'r Cyngor yn ogystal â'r ystyriaeth, o ran unrhyw fenthycia a wnaed cyn bod angen yr

arian, y byddai'n rhaid buddsoddi'r elw yn y marchnadoedd arian ar raddfa llog gymharol is na chost y benthyciad. Gan fod llog tymor byr wedi aros yn is na'r cyfraddau tymor hir, ac yn debygol o aros yn is, mae'r Cyngor wedi penderfynu ei bod o'n fwy cost effeithiol yn y tymor byr i ddefnyddio adnoddau mewnol yn lle benthycio.

Cafodd y buddion o fenthycia mewnol eu monitro'n rheolaidd yn erbyn y potensial o greu costau ychwanegol trwy ohirio benthycia tan y dyfodol, pan ragwelir y bydd cyfraddau benthycia tymor hir yn codi. Bydd Arlingclose yn cynorthwyo'r Cyngor gyda'r 'gost cario' a'r dadansoddiad elw.

Gweithgareddau Benthycia 2015/16

	Balans ar 01/04/15 £'000	Dyled yn aedd- feddu £'000	Benthycia newydd £'000	Balans ar 31/05/15 £'000	Cyfradd Gyfartal % a Bywyd Cyfartal (bl)
Gofyn Cyllido Cyfalaf ("CFR")	174,889				
Benthycia Tymor Byr ¹	214	(106)		108	0
Benthycia Tymor Hir	111,107	-	-	111,107	5.78
CYFANSWM BENTHYCA	111,321	(106)	-	111,215	5.77
Ymrwymadau Eraill Tymor Hir	2,372	(48)	-	2,324	6.17
CYFANSWM DYLED ALLANOL	113,693	(154)	-	113,539	5.78
Cynnydd/ (Gostwng) mewn Benthycia £'000				(154)	

Diweddariad ar y Gyfradd Sicrwydd Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb): Roedd y Cyngor yn gymwys i fenthycia ar y 'Raddfa Sicrwydd' (0.20% islaw cyfradd safonol PWLB), am gyfnod o 12 mis o 01/11/2014. Ym mis Medi, cyflwynodd y Cyngor ei gais i'r Trysorlys er mwyn iddo gael mynediad at y raddfa ostyngedig hon am 12 mis arall, o 1 Tachwedd 2015.

LOBOs: Mae'r Cyngor yn dal £16.2m fel benthyciadau LOBO (*Lender's Option Borrower's Option*) lle mae gan y sawl sy'n rhoi'r benthyciad y dewis i gynnig cynnydd yn y gyfradd llog ar ddyddiadau penodedig, a byddai gan y Cyngor wedyn y dewis o un ai derbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r ddyled heb unrhyw gost ychwanegol. Mae'r dewis nesaf yn ystod 2018/19.

Aildrefnu Dyledion: Arhosodd y taliad premiwm ar gyfer ad-daliad cynnar o ddyled PWLB yn gymharol ddrud am fenthyciadau ym mhortffolio'r Cyngor ac felly nid oedd aildrefnu dyledion yn ddeniadol. O ganlyniad, ni fu unrhyw weithgarwch aildrefnu.

Mae newidiadau yn y portffolio dyledion dros y chwarter wedi llwyddo i leihau'r lefel o fenthyciadau, ynghyd â lleihau'r risg credyd, drwy ad-dalu'r benthyciadau o'r balansau buddsoddi.

¹ Benthyciada gyda aeddfeddrywd llai na flwyddyn.

Gweithgarwch Buddsoddi

Mae'r Cyngor yn dal buddsoddiadau sylweddol, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn gwariant, ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn.

Mae'r Arweiniad ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol yng Nghymru yn rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd a nod y Cyngor yw cyflawni enillion sy'n gymesur â'r egwyddorion hyn.

Mae'r trawsddodiad y cyfarwydebau Undeb Ewropeaidd i ddeddfwriaeth y DU yn rhoi baich achub banciau'r UE sydd yn methu ar fuddsoddwyr llywodraeth leol ansicredig trwy'r 'bail-in' dichonol ar adneuron banc ansicredig.

Oherwydd y risg cynyddol a pharhad dychweliadau isel ar fuddsoddiadau banc ansicredig tymor byr, mae'r Cyngor yn anelu i amryfalu i ddsbarthiadau asedau mwy diogel a/neu gyda dychweliad uwch yn ystod 2015/16. Yn y gorfennol buddsoddwyd mwyafrif arian dros ben y Cyngor mewn adneuron banc, tystysgrifau adneuron a chronfeydd marchnad arian ansicredig a thymor byr. Bydd arallgyfeirio i ernesau gyda chyfochrog a buddsoddiadau gyda sefydliadau nad ydynt yn destun 'bail-in' yn datblygu yn y dyfodol.

Gweithgareddau Buddsoddi yn 2015/16

Buddsoddiadau	Balans ar 01/04/15 £'000	Buddsoddiadau a wnaed £'000	Buddsoddiadau a ad-dalwyd £'000	Balans ar 31/08/15 £'000	Cyfradd cyfartaledd %
Buddsoddiadau ansicredig gyda sefydliadau ariannol wedi eu raddio A- neu uwch					
- cyfrifon alw	18,420	56,470	(69,765)	5,125	0.42
- adneuron a CDs	37,002	42,000	(46,002)	33,000	0.70
Buddsoddiadau sicr gyda sefydliadau ariannol	1,121	1,102	0	2,223	1.75
- Bondiau goryched					
- Bondiau corfforaethol gan cwmni wedi eu raddio A- neu uwch	0	2,018	0	2,018	0.87
Buddsoddiadau mewn Cronfeydd wedi eu cyfuno	0	81,945	(69,945)	12,000	0.46
CYFANSWM BUDDSODDIADAU	56,543	183,535	(185,712)	54,366	
Lleihad mewn Buddsoddiadau				(2,177)	

Diogelwch y cyfalaf sy'n parhau'n brif amcan y Cyngor wrth fuddsoddi. Cynhaliwyd hyn drwy ddilyn polisi gwrthbartion y Cyngor, sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys am 2015/16.

Aseswyd ansawdd credyd y gwrthbartion a'i fonitro drwy gyfeirio at y statws credyd (isafswm y statws credyd tymor hir ar gyfer gwrthbartion a benwyd gan y Cyngor oedd A- ar draws asiantaethau statws credyd Fitch, S&P a Moody's); prisiau cyfnewid diffygion credyd, datganiadau ariannol, gwybodaeth ar gymorth posib gan y llywodraeth ac adroddiadau yn y wasg ariannol.

Oherwydd y risg gynyddol a pharhad dychweliadau isel o fuddsoddiadau banc ansicredig, mae'r Cyngor wedi arallgyfeirio i ddsbarthiadau asedau mwy sicr a gyda dychweliadau gwell fel bondiau gorchuddiedig sydd yn cael eu sicrhau gan asedau'r sefydliadau ariannol.

Risg Credyd

Crynohir isod ansawdd credyd y gwrthbartïon fel y'u mesurwyd trwy sgôr credyd:

Dyddiad	Cyfartaledd Gwerth – Sgôr Risg Credyd	Cyfartaledd Gwerth – Statws Credyd	Cyfartaledd Amser – Sgôr Risg Credyd	Cyfartaledd Amser – Statws Credyd
31/03/15	5.24	A+	3.62	3.62
30/06/15	4.94	A+	2.95	2.95

Sgorio:

- Mae'r gwerth cyfartalog yn adlewyrchu ansawdd credyd buddsoddiadau yn ôl maint yr ernes.

- Mae'r amser cyfartalog yn adlewyrchu ansawdd credyd buddsoddiadau yn ôl aeddfedrwydd yr ernes.

-AAA = ansawdd credyd uchaf = 1

-D = ansawdd credyd isaf = 26

Y nod = A- neu statws credyd uwch, gyda sgôr o 7 neu'n is, i adlewyrchu'r dull buddsoddi presennol gyda'r prif ffocws ar ddiogelwch.

Roedd buddsoddiadau gyda banciau a chymdeithasau adeiladu yn cynnwys cyfrifon ar alw, adneuron cyfnod cyfradd sefydlog a thystysgrifau adneuron, cronfeydd marchnad wedi'u cyfuno, bondiau gorchuddiedig a bond corfforaethol.

Diweddariad Gwrthbartïon

Yn ystod y chwarter diwethaf, mae'r tair asiantaeth statysau credyd rhan fwyaf o sefydliadau ariannol wedi adolygu eu statysau i adlewyrchu colli cefnogaeth y llywodraeth, a'r potensial i golled amrywiol oherwydd methiant i ad-dalu wedi i nifer o wledydd gael trefniadau 'bail-in' newydd. Er gwaethaf y lleihad mewn cefnogaeth llywodraethol, bu i sawl sefydliad gael eu huwchraddio oherwydd gwelliant yn eu cryfder gwaelodol ac asesiad yn dangos fod lefel diffygion o ganlyniad i fethu â thalu yn isel.

Arolygodd Fitch statysau credyd sawl sefydliad ym mis Mai. Bu i'r rhan fwyaf o fanciau'r DU weld newid yn eu statws cefnogaeth o 1 (oedd yn dynodi tebygolrwydd uchel iawn o gefnogaeth) i 5 (oedd yn dynodi na ellir dibynnu ar gefnogaeth allanol). Canlyniad hyn oedd gostyngiad yn statws hir-dymor Royal Bank of Scotland (RBS) i BBB+ o A, *Deutsche Bank* i A o A+, *Bank Nederlandse Gemeeten* i AA+ o AAA ac ING i A o A+. Fodd bynnag, derbyniodd *JP Morgan Chase* a *Lloyds Banking Group* uwchraddiadau un-pwynt.

Caeodd Moody's ei arolwg ym mis Mehefin a bu iddo uwchraddio statysau hir-dymor *Close Brothers*, *Standard Chartered Bank*, *ING Bank*, *Goldman Sachs International*, *HSBC*, *RBS*, *Coventry Building Society*, *Leeds Building Society*, *Nationwide Building Society*, *Svenska Handelsbanken* a *Landesbank Hessen-Thuringen*.

Bu i S&P gynnal arolwg o fanciau'r DU a'r Almaen ym mis Mehefin, gan ostwng statws hir-dymor Barclays i A- o A, RBS i BBB+ o A- a *Deutsche Bank* i BBB+ o A. O ganlyniad i hyn, mae'r Awdurdod wedi penderfynu gwahardd *Deutsche Bank* fel gwrthran i fuddsoddiadau newydd heb eu gwarantu. Newidiodd S&P rhagolwg y DU

yn gyfangwbl i negatiff o sefydlog, gan nodi pryderon ynglŷn â refferendwm wedi'i gynllunio ar aelodaeth yr UE a'i effaith ar yr economi.

Cyhoeddodd National Australia Bank (NAB) ei gynlluniau i ddihatru Clydesdale Bank, ei is-fanc yn y DU. Mae NAB eisiau rhestru Clydesdale ar Farchnad Stoc Llundain, a throsglwyddo perchnogaeth i gyfranddalwyr cyfredol NAB. Rhoddodd Fitch statysau hir-dymor a byr-dymor y banc ar *rating watch negative*, ond mae disgwyl i'r asiantaeth ddatrys hyn unwaith bydd y gwerthiant wedi ei gwblhau. Mae S&P hefyd wedi rhoi statws hir-dymor Clydesdale Bank ar *credit watch negative* yn dilyn y cyhoeddiad.

Cyllidebu Incwm ac Alldro

Roedd y balansau arian cyfartalog yn ystod y cyfnod yn £57.3m. Cadwyd Cyfradd Banc y DU ar 0.5% ers mis Mawrth 2009. Arhosodd cyfraddau marchnad arian byr dymor ar lefelau gweddol isel. Gwnaed adneuron newydd ar gyfradd cyfartalog o 0.70%. Cynhyrchodd buddsoddiadau mewn Cronfeydd Marchnad Arian gyfraddau cyfartalog o 0.46%.

Amcangyfrifwyd byddai incwm buddsoddi'r Cyngor yng nghyllideb eleni yn £0.4m. Rydym yn rhagweld alldro buddsoddi o £0.53m ar gyfer y flwyddyn gyfan.

Diweddariad ar Fuddsoddiad Banciau Gwlad yr Iâ

Bellach, mae'r Cyngor wedi adennill 98% o'i fuddsoddiad ym manc Heritable. Erbyn hyn £80,376 yw'r swm heb ei dalu. Mae'n debygol y bydd dosraniad pellach yn cael eu derbyn er nad yw'r gweinyddwyr wedi gwneud amcangyfrif swyddogol o'r adenillion terfynol eto.

Cydymffurfio â Dangosyddion Darbodus

Mae'r Cyngor yn cadarnhau cydymffurfiaeth â'i Ddangosyddion Darbodus am 2015/16, a sefydlwyd ym mis Mawrth 2015 fel rhan o Ddatganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor.

Dangosyddion Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur ac yn rheoli pa mor agored ydyw i risgiau rheolaeth trysorlys gan ddefnyddio'r dangosyddion a ganlyn.

Risg Cyfraddau Llog: Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i risg cyfraddau llog. Bydd y terfynau uchaf ar risgiau cyfraddau llog sefydlog a chyfnewidiol, a fynegir fel cyfran o'r prif swm net a fenthyciwyd, fel a ganlyn:

	2015/16	2016/17	2017/18
Y terfyn uchaf ar gyfer cyfraddau llog sefydlog	100%	100%	100%
Gwir	100%		
Y terfyn uchaf ar gyfer cyfraddau llog cyfnewidiol	50%	50%	50%
Gwir	0%		

Strwythur Aeddfedrwydd Benthyciadau: Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i risg ail gyllido. Bydd y terfynau uchaf ac isaf ar strwythur aeddfedrwydd benthyciadau cyfradd sefydlog fel a ganlyn:

	Upper	Lower	Actual
Dan 12 mis	25%	0%	1.74%
12 mis ac o fewn 24 mis	25%	0%	2.25%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%	16.24%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%	10.06%
10 mlynedd ac o fewn 20 mlynedd	100%	0%	32.00%
20 mlynedd ac o fewn 30 mlynedd	100%	0%	13.62%
30 mlynedd ac o fewn 40 mlynedd	100%	0%	1.56%
40 mlynedd ac o fewn 50 mlynedd	100%	0%	22.53%

Mae'r cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Y dyddiad aeddfedrwydd ar fenthyciadau yw'r dyddiad cynharaf y gall y sawl sydd wedi rhoi'r benthyciad fynnu bod y benthyciad yn cael ei ad-dalu.

Prif Symiau a Fuddsoddir am Gyfnodau sy'n Hwyt na 364 diwrnod: Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i'r risg o fynd i golledion trwy geisio ad-daliadau buan ar ei fuddsoddiadau. Bydd y terfynau ar gyfanswm y prif swm a fuddsoddir i aeddfedu'n derfynol tu hwnt i ddiwedd y cyfnod fel a ganlyn:

	2015/16	2016/17	2017/18
Y terfyn ar y prif swm a fuddsoddwyd tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£40m	£30m	£25m
Gwir	£3.22m	£2.22m	£2.22m

Diogelwch: Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartalog yn ôl cyfran gwerth ei bortffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad (AAA=1, AA+=2, ac ati) a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, gan bwysu'r cyfartaledd yn ôl maint pob buddsoddiad.

	Target	Actual
Sgor credyd cyfartal y portffolio	6.0	4.06

Hyfforddiant Buddsoddi

Yn ystod y cyfnod, mynychodd swyddogion hyfforddiant buddsoddi gydag Arlingclose a CIPFA oedd yn berthnasol i'w swyddi.

Rhagolygon Ch3 a Ch4 2015/16

Mae Arlingclose yn parhau i ddisgwyl gweld y cynnydd cyntaf yng Nghyfraddau'r Banc (cyfradd sylfaenol) yn ystod ail chwarter 2016. Bydd cyflymder cynnydd yn y gyfradd llog yn raddol, a'r graddau o gynnydd yn gyfyngedig. Mae lefel addas y Cyfraddau Banc ar gyfer economi'r DU yn dilyn yr argyfwng yn debygol o fod yn sylweddol is na'r norm blaenorol. Awgrymwn fod hyn rhwng 2.0% a 3.0%. Mae hefyd momentwm sylweddol yn economi'r UDA i'r Gronfa Ffederal gynyddu cyfraddau llog yn 2015, er y gallai peryglon yn ymwneud â phroblemau Tsieina oedi hyn.

Mae'n debyg y bydd yr amgylchedd rhyngwladol gwan a'r rhagolygon chwyddiant isel o ganlyniad i hynny yn lleffetheirio cyfraddau llog hir-dymor. Rydym yn rhagweld y bydd enillion gilt yn dilyn llwybr am i fyny yn y tymor canolig, oherwydd pryderon parhaus am Ardal yr Ewro, a digwyddiadau daear-wleidyddol eraill, gan ddibynnu ar yr awch i gymryd risg, tra bod disgwyliadau chwyddiant yn parhau'n isel. Mae'n debyg y bydd yr ansicrwydd yn ymwneud â phryd y bydd cynnydd yng nghyfraddau llog y DU a'r UDA, a'r helbul ym marchnad stoc Tsieina, yn ysgogi enillion gilt anwadal yn y byr-dymor.

	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17	Jun-17	Sep-17	Dec-17	Mar-18	Jun-18	Sep-18	Average
Official Bank Rate														
Upside risk			0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.50	0.50	0.50	0.32
Arlingclose Central Case	0.50	0.50	0.50	0.75	0.75	1.00	1.00	1.25	1.25	1.50	1.50	1.75	1.75	1.08
Downside risk				-0.25	-0.25	-0.50	-0.50	-0.75	-0.75	-1.00	-1.00	-1.00	-1.00	-0.70

Dangosyddion Darbodus 2015/16

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn gofyn i'r Cyngor roi ystyriaeth i'r Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Cyngorau Lleol (y Cod Darbodus) wrth bennu faint o arian a all fforddio ei fenthyg. Amcanion y Cod Darbodus yw sicrhau, o fewn fframwaith clir, fod cynlluniau buddsoddi cyfalaf a cyngorau lleol yn fforddiadwy, yn ddarbodus ac yn gynaliadwy, ac y gwneir penderfyniadau rheolaeth trysorlys yn unol ag arfer broffesiynol dda. Er mwyn dangos bod y Cyngor wedi bodloni'r amcanion hyn, mae'r Cod Darbodus yn gosod y dangosyddion a ganlyn, ac mae'n rhaid eu gosod a'u monitro'n flynyddol.

Amcangyfrifon Gwariant Cyfalaf: Gellir crynhoi gwariant cyfalaf a chyllido'r Cyngor fel a gynlluniwyd fel hyn:

Gwariant Cyfalaf a Chyllido	2014/15 Gwir £m	2015/16 Amcangyfrif £m	2016/17 Amcangyfrif £m	2017/18 Amcangyfrif* £m
Cyfanswm Gwariant	32.4	41.3	16.9	8.6
Derbyniadau Cyfalaf	1.9	1.5	0.0	0
Grantiau Llywodraeth	15.5	13.2	4.3	2.9
Cronfeydd	6.4	8.1	1.2	2.9
Refeniw	4.1	4.5	6.6	0
Benthyca	4.5	14.0	4.8	2.8
Cyfanswm Cyllido	32.4	41.3	16.9	8.6

* Nid yw'r amcangyfrif ar gyfer 2017/18 yn cynnwys cynlluniau newydd gan nad ydynt wedi cael eu cymeradwyo eto.

Amcangyfrif Gofyn Cyllido Cyfalaf: Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf (CFR) yn mesur angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca at ddibenion cyfalaf.

Gofyn Cyllido Cyfalaf	31/03/15 Gwir £m	30/03/16 Amcangyfrif £m	31/03/17 Amcangyfrif £m	30/03/18 Amcangyfrif £m
Cronfa Gyffredinol	174.9	179.0	182.9	179.5

Rhagwelir y bydd y CFR yn cynyddu o £4.6m dros y tair blynedd nesaf wrth i wariant cyfalaf a ariennir trwy ddyled gynyddu'n uwch na'r adnoddau a roddwyd o'r neilltu i ad-dalu'r ddyled.

Dyled Gros a'r Gofyn Cyllido Cyfalaf: Er mwyn sicrhau mai dim ond at ddibenion cyfalaf y bydd y ddyled dros y tymor canolig, dylai'r Cyngor sicrhau nad yw'r ddyled, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y gofyn cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol, ynghyd â'r amcangyfrifon ar gyfer unrhyw gynnydd ychwanegol yn y gofyn cyllido cyfalaf ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hwn yn ddangosydd allweddol o ba mor ddarbodus yw rhywbeth.

Dyled	31/03/15 Gwir £m	31/08/15 Gwir £m	31/03/16 Amcangyfrif £m	31/03/17 Amcangyfrif £m	31/03/18 Amcangyfrif £m
Benthyciadau	112.4	111.3	111.1	109.1	106.6
Lesau Cyllidol	2.5	2.5	2.3	2.2	2.1
Cyfanswm Dyled	114.9	113.8	113.4	111.4	108.7

Disgwylir y bydd cyfanswm y ddyled yn aros islaw'r CFR yn ystod y cyfnod rhagweld.

Mae gwir lefelau'r ddyled yn cael ei fonitro yn erbyn y Ffin Weithredol a'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyledion Allanol isod.

Ffin Weithredol ar gyfer Dyledion Allanol: Mae'r ffin weithredol yn seiliedig ar amcangyfrif y Cyngor o'r sefyllfa fwyaf tebygol h.y. darbodus, ar gyfer dyledion allanol, yn hytrach na'r sefyllfa waethaf bosib.

Ffin Weithredol	2014/15 £m	2015/16 £m	2016/17 £m	2017/18 £m
Benthyciadau	175	175	175	175
Ymrwymadau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyled	175	175	175	175

Y Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyledion Allanol: Y terfyn awdurdodedig yw'r terfyn benthycia fforddiadwy a bennir yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2003. Dyma'r uchafswm all y Cyngor fod mewn dyled yn gyfreithiol. Mae'r terfyn awdurdodedig yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol uwchlaw'r ffin weithredol ar gyfer symudiadau arian anarferol.

Terfyn Awdurdodedig	2014/15 £m	2015/16 £m	2016/17 £m	2017/18 £m
Benthyciadau	195	195	195	195
Ymrwymadau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyled	195	195	195	195

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net: Dangosydd o fforddiadwyedd yw hwn, ac mae'n amlygu'r goblygiadau refeniw ar gyfer gwariant cyfalaf presennol ac arfaethedig trwy adnabod cyfran y gyllideb refeniw sydd ei hangen i gwrdd â chostau cyllido net o'r incwm buddsoddi.

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net	2014/15 Gwir %	2015/16 Amcangyfrif %	2016/17 Amcangyfrif %	2017/18 Amcangyfrif %
Cronfa Gyffredinol	5.08	5.68	5.81	5.73

Effaith Ychwanegol Penderfyniadau ynghylch Buddsoddi Cyfalaf: Mae'r dangosydd hwn yn ymwneud â fforddiadwyedd ac mae'n dangos effaith penderfyniadau ynghylch buddsoddi cyfalaf ar lefelau'r Dreth Gyngor. Yr effaith gynyddol (*incremental impact*) yw'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm gofyn cyllideb referniw y rhaglen gyfalaf gymeradwy bresennol a'r gofyn cyllideb referniw sy'n deillio o'r rhaglen gyfalaf arfaethedig.

Effaith Gynyddol Penderfyniadau ynghylch Buddsoddiadau Cyfalaf	2015/16 Amcangyfrif £	2016/17 Amcangyfrif £	2017/18 Amcangyfrif £
Cronfa Cyffredinol- Cynnydd ym Mand D y Dreth Gyngor	0	0	0

Mabwysiadu Cod Rheolaeth Trysorlys CIPFA: Ym mis Mawrth 2011, fe wnaeth y Cyngor fabwysiadu *Cod Ymarfer Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus (Rhifyn 2011)* y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifiaeth.